

Svátek oborové pestrosti na 18. ročníku Studentské antropologické konference v Plzni

Dne 13. listopadu 2025 se na Katedře antropologie Západočeské univerzity v Plzni opět setkali studující antropologie, etnologie a příbuzných disciplín z České i Slovenské republiky. Studentská antropologická konference v Plzni, jejíž historie sahá do roku 2005 (s výjimkou let 2017, 2018 a 2020), nabídla třináct výhradně prezenčních příspěvků, což podtrhlo význam osobního setkávání, debatování a sdílení zkušeností.

Program 18. ročníku konference byl rozčleněn do čtyř tematicky pestřejších panelů, jejichž moderování se ujali Jiří Woitsch z Etnologického ústavu Akademie věd České republiky, Karolína Pauknerová z Centra pro teoretická studia, Nikola Balaš z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Jan Kapusta z hostitelské Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. Velká rozmanitost příspěvků je přirozeně výsledkem specifického vývoje oboru v našem prostředí, který integruje široké spektrum přírodních, sociálních a humanitních věd. Konferenci navíc již šestým rokem neomezuje jednotné téma a každý ročník tak nabízí originální průřez aktuálním bádáním a tradicemi jednotlivých pracovišť.

První panel otevřela Gabriela Hnidková z Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě prezentací výzkumu stravovacích

zvyklostí jedinců ze starobronzového pohřebiště v Branči na jihozápadním Slovensku. Následovala „tradiční“ etnologická témata. Marek Veverka z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy se věnoval fluidní a situační povaze etnicity krajanské menšiny v srbském Banátu, zatímco Julie Kubánková z téhož pracoviště představila problematiku folklorismu na příkladu masopustních oslav v Lysé nad Labem v 50. letech 20. století.

Druhý panel ukázal, že odvážné antropologické výpravy do „jiných světů“ nejsou zdaleka věcí minulosti. Kristýna Veverková z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy přiblížila poměrně uzavřené prostředí českých cirkusů a současnou proměnu jejich kočovné tradice. Daniel Costa Jařab z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity zase zacíлил na to, jak se amazonské etnikum Xikrín-Mebengokré vyrovnává s příchodem moderních technologií. Michal Saidu z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity pak posluchače přenesl do fikčních světů videoherních příšer, které významně formují vnímání, imaginaci a normy hráčů.

K tradičním oblastem antropologického výzkumu patří témata marginalizace, sociálního vyloučení a mechanismů sociální kontroly, zvláště jsou-li studována prostřednictvím zúčastněného pozorování, či dokonce autoetnografie. Laura Ko-

vácsová z Ústavu etnologie a sociální antropologie Slovenské akademie věd se zaměřila na prekaritu bydlení a zkušenosti lidí žijících v komerčních ubytovnách. Michal Macháček z Fakulty filozofické Univerzity Pardubice nabídl autoetnografický vhled do vězeňského prostředí, včetně formálních i neformálních forem sociality a každodenních interakcí mezi vězni. Vendula Borgulová z Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové pak podrobila zkoumání adaptaci doživotně odsouzených vrahů na subkulturu věznice a jejich způsoby vyrovnávání se s minulostí a vinou.

Čtvrtý panel připomněl, že antropologie náboženství má stále co objevovat. Natálie Krásná z Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni představila svůj výzkum „temné strany alternativní spirituality“ skrze koncept sociální újm. Michaela Susedíková z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy se věnovala vztahu osobní zkušenosti a ritualizovaného prostředí při užití psychedelického sekretu Bufo alvarius. Alena Prokopius z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy pak

přiblížila neoaztécký tanec měsíce, čímž poukázala na hluboké ambivalence náboženské revitalizace a kulturní hybridizace. Panel zakončila Viktorie Pošvářová z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy příspěvkem o mnohonásobné náboženské orientaci v kontextu mesiánského judaismu v Izraeli.

Studentská antropologická konference v Plzni potvrdila, že představuje živý a funkční prostor pro sdílení idejí, vzájemnou inspiraci a přátelskou debatu. Pro řadu účastníků jde o první zkušenost s odborným vystoupením – pro některé o završení studia, pro jiné o začátek akademické dráhy. Na jedné straně je patrný posun od dominance doktorandů k vyššímu zastoupení studujících navazujících magisterských programů, což odráží aktuálně probíhající redukci doktorandských míst. Na straně druhé se ukazuje, že si konference i nadále zachovává svůj význam a smysl: poskytuje mladým antropoložkám a antropologům bezpečný prostor k prezentaci jejich výzkumů, podnětné diskusi a rozvoji profesního i osobního sebevědomí.

Jan Kapusta (Katedra antropologie, FF ŽČU, Plzeň)

5th Symposium of the ICTMD Study Group on Music and Dance of the Slavic World

Ve dnech 6.–8. října 2025 proběhlo páté sympóziu studijní skupiny ICTMD (International

Council for Traditions of Music and Dance) *Music and Dance of the Slavic World*. Tentokrát se pořadatelství